

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd
Postboks 799 Sentrum

0106 OSLO

Dato: 30.10.2020

Vår ref: 20/02987-3

Deres ref:

Kristne migranter. Høringssvar fra Nidaros bispedømmeråd

Nidaros bispedømmeråd gjorde i sitt møte 29.10.2020, sak 71/20, følgende vedtak:

Nidaros bispedømmeråd takker for anledningen til å avgi høringssvar på saken «Kristne migranter». Nidaros bispedømmeråd avgir høringssuttalelse som i vedlagte høringssvar, med de endringer som kom fram i møtet.

Vi er glad for at Kirkerådet med dette tar tak i en viktig sak for kirken, hvordan leve med mangfold, flerkulturelt fellesskap og vår identitet som en del av en verdensvid kirke. Med den utvikling som skjer i vårt land når det gjelder kontakt og åpenhet med verden for øvrig, og sammensetningen av folk i vårt land, er forholdet til migrantene en aktuell utfordring for Den norske kirke. Som folkekirke har vi en ambisjon om å være en relevant kirke for alle som hører til i landet. Utfordringene går på gjestfrihet generelt, men like mye på hvor stort mangfold som skal inkluderes i kirkens språk, kultur og trosuttrykk. Med høringens perspektiv i bakgrunnen: Hvordan kan vi som kirke være en åpen, inkluderende og mangfoldig folkekirke i årene framover?

Kirken er i sitt vesen allmenn og verdensomspennende, og kan aldri være eksklusiv norsk. Vår kirke har gjennom lang tid blitt utfordret på større mangfold, og på å innrette seg etter en ny situasjon på tross av en relativt kultur-homogen norsk befolkning. Noen eksempler:

- Forholdet til jøder og katolikker slik det ble beskrevet i grunnloven av 1814. I stedet for fordømmelse og eksklusjon gikk det mot akseptasjon og nysgjerrighet.
- Forholdet til vekkelsesbevegelsene på 1800-tallet. I stedet for avskalling og etablering av mange nye kirkesamfunn gikk det mot stor grad av inkludering.
- Forholdet til den samiske befolkning. På slutten av 1900-tallet befestet bevisstheten seg om at Norge består av to folk - samer og nordmenn. Samisk kirkeråd ble etablert.

De mange migrantene som etablerer seg i Norge gjør at kirken stadig må se på hvordan den kan bryte ut av sitt etniske fangenskap for å være en kirke for alle folk i Norge.

Grovt sett kan vi si at vel halvparten av migrantene som kommer til Norge kommer fra en kristen kulturbakgrunn. Av de som søker trosfellesskap i en kirke vil mange finne det gjennom sin konfesjon, for eksempel den romersk-katolske kirke. Andre søker sammen i såkalte migrantmenigheter, der språk, kultur og trosuttrykk samsvarer i stor grad med det kjente.

Men noen vil være med i den kirken som «folk flest» er med i. Når vi vet at bare ca 4 % av verdens kristne er lutheranere, skal det godt gjøres at Den norske kirke, med sin kultur og sitt trosuttrykk, samstemmer med de tradisjoner og forventninger som migrantene har. Vi må øve opp vår evne til kultursensitivitet i møte med migranter, fordi forskjell i form, tradisjon og fromhetsliv kan føre til spenninger og vanskeligheter i et samarbeids- og integreringsarbeid. Først da kan vi være inkluderende.

Høringen presenterer ti kjennetegn som bør prege vår kirke i tida framover for å være mer mottakelig for kristne migranter. Dette er visjonære kjennetegn som godt kan løftes fram i alt kirkelig arbeid.

Høringen ber om refleksjon over tre spørsmål:

- Hva som er de viktigste perspektivene i saken
- Hva som bør prioriteres i det videre arbeidet med saken
- Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den.

Hva er de viktigste perspektivene i saken?

Hvilke motiver har vi for å ta imot kristne søsken med flerkulturell bakgrunn? Er det vårt ambisiøse navn «Den norske kirke» som utfordrer oss? Er det vår diakonale identitet som vil ha noen å øve omsorg for? Eller er det nysgjerrighet på å bli kjent med og lære mer av andre mennesker og tradisjoner? Det mest nærliggende i denne saken er at befolkningen er mer mangfoldig, og at sognet har blitt et større «vi». Derfor bør en dialogisk holdning, preget av forventning om å bli beriket og lære av andre, være en grunnholdning i dette arbeidet.

For å komme i gang med de utfordringene som presenteres, må det generelt skje et skifte i fokus, fra å legge vekt på struktur, ordning og tradisjon, til å legge mer vekt på prosess og dynamikk, der menighetsutvikling og misjonalt entreprenørskap står i sentrum. Konkret ser vi for oss to hovedfokus:

- Gi plass for grupper/menigheter av kristne migranter. Hvordan kan vi legge til rette for at internasjonale menigheter kan bli inkludert i Den norske kirkes struktur? Hvordan kan man lage andre tilknytningspunkter for forsamlinger som av ulike årsaker ikke ønsker fullt medlemskap i Den norske kirke?
- Hvordan inkludere kristne migranter i Den norske kirkes «vanlige» menigheter der de opplever seg selv som fullverdige deltakere i fellesskapet?

Utgangspunktet for saken er at Den norske kirke som majoritetskirke i veldig liten grad har lyktes med å møte kristne mennesker med bakgrunn i andre kulturer som er i en minoritetsposisjon i Norge. Derfor trengs det en holdningsendring. Saken i seg selv innebærer en erkjennelse av at dette er vår virkelighet, og det mener vi er et viktig første skritt. Vi må arbeide selvkritisk og ærlig med Den norske kirkes selvforståelse fordi spørsmålet i stor grad handler om våre holdninger og kultur. Det må reflekteres omkring det å være majoritetskirke, og allmenmenneskelige erfaringer om det å være en fremmed og behov for tilhørighet (jfr. kjennetegn 1 og 2).

Kirke- og menighetsarbeid er relasjonsarbeid. Å bygge gode relasjoner er en av de viktigste faktorene for ethvert vellykket kirkelig arbeid, også når det gjelder kristne migranter. Det dreier seg om relasjon til lokale migrantmenigheter så vel som til enkeltpersoner som bor i sognet.

For eksempel er god lokalkjennskap og gode relasjoner helt uvurderlig i arbeidet med å kunne invitere barn og unge fra migrant-familier til trosopplæringstiltak.

Å jobbe med de «*Ti kjennetegn for Den norske kirke i en ny tid*» står og faller på et godt relasjonsarbeid på lokalplan. Sånn sett er kjennetegn 3 «*Gode relasjoner*» et nøkkelpunkt i arbeidet.

Hva bør prioriteres i det videre arbeidet med saken?

- a) Kunnskap og erfaringsutveksling

Det foregår allerede mye arbeid, også i Nidaros bispedømme, med inkludering av kristne migranter. Mange menigheter leier ut eller låner ut kirkebygg og menighetshus til migrantmenigheter. Som en forlengelse av det arrangeres det fellesgudstjenester. Det legges til rette for språkkafeer, med mere. Bispedømmene bør innhente kunnskap om hva som faktisk foregår innenfor dette feltet. Og det bør etableres et nettverk av menigheter og personer som er interessert i å lære mer og utveksle erfaringer for å gå inspirert og styrket videre i arbeidet.

b) Økumenisk kompetanse

For et majoritetssamfunn som Den norske kirke er det lett å bli blind for at vår lutherske form og tradisjon ikke er den dominerende i den verdensvide kirken. Derfor er det en berikelse å få innblikk i det store mangfoldet er i måter å feire gudstjeneste på, tolke bibeltekster på og være menighet på.

Kirkelige medarbeidere (ansatte og frivillige) bør få opplæring i andre kirkers tro og tradisjon gjennom utarbeidelse av materiell, kurs og seminarer. Her er det viktig at kristne migranter selv får komme til orde.

c) Mangfoldige gudstjenester

Det bør utøves fleksibilitet innenfor de vedtatte gudstjenesteordninger, og gis frimodighet til i større grad å feire gudstjenester som gjenspeiler forskjellige trosuttrykk.

Språk er viktig i gudstjenesten. Det skulle for eksempel ikke være vanskelig av og til å ha engelskspråklige innslag i gudstjenesten. Heller ikke andre elementer fra den verdensvide kirke i liturgi, musikk, sang.

I Nidaros har vi prester som behersker godt andre språk. Å tilby gudstjeneste (etter Dnk`s liturgi) av og til på for eksempel engelsk kunne være mulig enkelte steder.

Hvem som utfører oppgaver i gudstjenesten synliggjør fellesskapet. De som sitter i kirkebenkene, skal kunne identifisere seg med de medvirkende. Derfor er det viktig å hente inn kristne migranter som har oppgaver i gudstjenesten.

d) Samarbeid

I den grad kirken opplever det krevende å arbeide med integrering av kristne migranter, vil det være viktig å se etter erfaringer hos andre. Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) sitter med mye kompetanse og bør trekkes inn i det videre arbeidet. Andre kirkesamfunn i Norge har også mye erfaring som Den norske kirke kan nyttiggjøre seg.

e) Strukturelle endringer

Kirkemøtet har tidligere behandlet regelverk tilknyttet menighetsdannelser av typen migrantmenigheter som selv ønsker å være en del av Den norske kirke (KM sak 07/09). Den nye tros- og livsloven har åpnet nye mulighetsrom. Det er derfor viktig, som dokumentet selv peker på, at vi nå er åpne for å drøfte mulighetene fremfor hindringene.

Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den

Bispedømmerådet har ingen ytterligere kommentarer.

Med vennlig hilsen

Steinar Skomedal e.f.
stiftsdirektør

Inge Torset
seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO